

اهمیت «سلام فرمانده» در چیست؟

گفتمان سازی به سبک سلام فرمانده

پدر و مادرهای دهه شصتی و دهه هفتادی و دسته‌دسته کودکان دهه نودی و جوانان دهه هشتادی با نشاطی وصف‌ناپذیر وارد مصلی می‌شدند. در این جمع می‌شد افرادی را با هر پوششی دید؛ از چادری گرفته تا مانتویی و حتی افراد شل‌جایی که همگی در کنار هم گرد آمده بودند تا یک بار دیگر عرض ارادت و تجدید بیعتی با فرمانده داشته باشند. قرار بود برنامه رونهایی از سرود «سلام فرمانده» ۲ ساعت ۹ صبح شروع شود اما از ساعتی قبل جمعیت در شبستان‌های مصلی جمع شده بود؛ جمعیتی که شور و نشاط در میان‌شان موج می‌زد. برخی لباس‌های محلی به تن کرده بودند. دختر بچه‌ها و پسر بچه‌ها اما اغلب لباس‌های شادی بر تن داشتند. برخی هم لباس فرم مدرسه را پوشیده بودند.

یگانه شریعت

چاردیواری

با مضمونی از انتظار و تصویری از منتظر واقعی که منفعل و بی‌تفاوت نیست و مصادیق این منتظر واقعی، همچون حاج قاسم یا الگوهای ملموس از نوجوانان و جوانانی همچون آرمان علی‌وردی یا آرشام، فراتر از یک سرود و نمآهنگ و در جایگاه یک گفتمان قرار می‌گیرد.

■ جبران یک ضعف استراتژیک

ضعف در تولید محتوای فرهنگی برای گروه سنی کودک و نوجوان، یکی از موضوعاتی است که با عنایت به تهاجم فرهنگی گسترده از مسیر رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، می‌تواند به نوعی به شکاف نسلی در جامعه منتهی شود و باید بپذیریم که ما در این حوزه چندان توانمند عمل نکرده‌ایم! این در حالی است که پایه‌های اصلی شخصیت افراد در هفت سال نخست زندگی یعنی دوران کودکی شکل می‌گیرد و دوران نوجوانی هم یکی از مهم‌ترین دوران‌های زندگی است و بهترین راهکار نفوذ در ذهن و باور کودک و نوجوان از مسیر تولیدات فرهنگی و رسانه‌ای می‌گذرد. بر همین اساس کمپانی‌های بزرگی همچون والت دیزنی با ساخت انیمیشن‌هایی با رعایت تمامی نکات هنری، محتوای دلخواه خود را در ذهن فرزندان ما جا می‌دهند و این فرهنگ وارداتی با بازی‌های رایانه‌ای و سایر تولیدات فرهنگی همچون اسباب‌بازی و عروسک تکمیل می‌شود. این در حالی است که ما می‌توانیم با عنایت به داشته‌های مان ابتکار عمل را در دست گرفته و حتی در این حوزه گفتمان‌سازی کنیم.

این درست همان کاری است که سرودهای سلام فرمانده ۱ و ۲ در تلاش است انجام دهد و واکنش‌ها و بازتاب‌های این نمآهنگ نشان‌دهنده آن است که تا حد زیادی هم در نیل به این هدف موفق بوده است.

■ واکنش‌های ملی و بین‌المللی به سلام فرمانده

سرود سلام فرمانده در مرحله نخست مورد توجه ویژه داخلی و خارجی قرار گرفت و در کشورهای مختلف مسلمان نسخه‌های متعددی از این سرود ساخته شد. صدا البته که برخی رسانه‌ها هم واکنش مثبتی به این سرود نداشتند که این مسأله خود گویای اثرگذار بودن سرود سلام فرمانده است. نسخه‌های متعدد سرود سلام فرمانده در کشورهای اسلامی و همچنین تولید نمآهنگ‌هایی به زبان‌های اردو، انگلیسی و عربی در کشورهای متعدد نشان‌دهنده موفقیت این کار تمیز فرهنگی در برقراری ارتباط با مخاطب خود، آن هم در سطح جهانی بود و نمونه‌ای از به‌کارگیری ابزار هنر و فرهنگ به منظور گفتمان‌سازی و ارتباط‌گیری با طیف گسترده‌ای از مخاطبان.

بدیهی است که این کار خالی از اشکال نبود و برخی از ایرادهای مفهومی این سرود در نسخه دوم آن مورد توجه قرار گرفته و برطرف شد اما در عین حال نمی‌توان از اثرگذاری این نمآهنگ و انتقال پیامش به مخاطب چه در عرصه داخلی و چه در عرصه بین‌الملل چشم‌پوشی کرد. اما اهمیت نمآهنگ و سرود سلام فرمانده در چیست و چرا از سوی رسانه‌های معاند با واکنش منفی مواجه می‌شود؟

■ گفتمان‌سازی با یک سرود

سلام فرمانده سرودی است که بارها و بارها توانست اجتماع عظیمی از جوانان و نوجوانان دهه هشتادی و دهه نودی را گرد هم بیاورد و به نوعی حرکتی فرهنگی در راستای گام دوم انقلاب به‌شمار می‌رود. سلام فرمانده فراتر از یک سرود یا نمآهنگ به نوعی گفتمان در حوزه کودک و نوجوان به‌شمار می‌رود. در واقع نمآهنگ سلام فرمانده

همچون شهید حاج قاسم سلیمانی، علی بن مهزیار، آیت‌الله بهجت و میرزا کوچک خان جنگلی اشاره می‌شود.

در سلام فرمانده ۲، اسامی شهید آرمان علی‌وردی، شهید همت و شیخ احمد کافی نیز اضافه شده است.

سرود سلام فرمانده ۲ در آستانه نیمه‌شعبان سالروز میلاد امام زمان (عج) به‌عنوان اثر جدید گروه ماج «ملت امام حسین (ع)» رونمایی شد. این سرود با نوای ابودر روحی و همراهی گروه‌های سرود تهیه شد که نمآهنگ آن با حضور ۱۰ هزار کودک و نوجوان از سراسر کشور در مسجد مقدس جمکران ضبط شد.

■ #سلام_فرمانده ۲

انتشار این سرود واکنش‌های بسیاری را به دنبال داشت، طوری که در ۲۴ ساعت نخست هشتگ #سلام_فرمانده ۲ در توییتر فارسی ترند نخست شد.

برای تولید نمآهنگ سلام فرمانده ۲، ۱۰ هزار نوجوان و جوان دهه نودی و دهه هشتادی با لباس‌های بومی و محلی در مسجد مقدس جمکران حضور پیدا کرده و همراه با ابودر روحی این سرود را همخوانی کردند.

رونمایی از سرود سلام فرمانده ۲ با حضور عبدالرضا هلالی و حاج ابودر روحی روز چهارشنبه ۱۷ اسفند در مصلی تهران برگزار شد.

همچنین اجتماع خانوادگی سلام فرمانده ۲ در شب نیمه شعبان سه‌شنبه ۱۶ اسفند در گیلان، لنگرود، سالن ورزشی ۲۲ بهمن برگزار برپا شد. روز نیمه شعبان سالروز میلاد امام زمان (عج)، اجتماع خانوادگی قم در مسجد مقدس جمکران با حضور ابودر روحی با حضور بیش از ۱۰ هزار جوان و نوجوان دهه هشتادی و نودی برگزار شد.

فضای مصلی از صدای بچه‌ها پر شده بود. بوی اسپند و کندری مشام را نوازش می‌داد. اسپند برای دوری چشم زخم از این همه دهه هشتادی و دهه نودی که برای تجدید بیعت در اینجا جمع شده‌اند.

شاید هم در پیش قدم‌های مولای مان اسپند دود می‌کرد؛ مولای غایب از نظری که این محفل به عشق او برپا شده بود.

پرچم ایران و پرچم‌های زردرنگی که با قلم سبز روی آن «یا مهدی ادرکنی» نوشته شده بود در دست بچه‌ها خودنمایی می‌کرد و تصاویر حاج قاسم در دستان کودکان و نوجوانان، پیر و جوان می‌درخشید؛ تصویری که حتی از دل قاب عکس با همان نگاه مهربان همیشگی‌اش دختران و پسرانش را نگاه می‌کرد و در خلال این نگاه مهربان، انگار صدایش در گوش همه می‌پیچید که می‌گوید «این دخترکم حجاب هم دختر منه؛ دختر ما و شماست.»

هر کس به شکلی خودش را به مصلی رسانده بود. برخی با مترو، برخی با اتوبوس و گروهی هم با خودروی شخصی.

شبستان مصلی به یمن قدوم سربازان فرمانده با چراغ‌های رنگی و بادکنک‌های رنگارنگ تزیین شده بود. در میان جمعیت حتی می‌توانستید متولدان ۱۴۰۰ را هم ببینید که در کالسکه یا در آغوش پدر و مادرشان آمده بودند برای عرض سلام به فرمانده و بیعت دوباره.

■ رونمایی از سلام فرمانده ۲

دوازدهم اسفند، قسمت دوم سرود سلام فرمانده با عنوان «سلام فرمانده ۲» منتشر شد. بخش اول این سرود در سال ۱۴۰۰ ساعاتی پیش از تحویل سال منتشر شد و در ادامه در سال ۱۴۰۱ با استقبال گسترده‌ای در داخل و خارج از کشور مواجه شد. در سلام فرمانده ابتدایی به اسامی شخصیت‌هایی